

SUBJUNKSJONAR 2

SUBJUNKSJONAR

Subjunksjonar er ord vi bruker for å innleie leddsetningar, f.eks. **at, om, som, då, når, fordi**. I eksempla under har vi utheva leddsetningane. Subjunksjonane står fremst i leddsetningane.

Leo seier **at han vil bli fotballspelar**.
Luisa spør **om han vil bli med på kino**.
Carmen har ein son **som speler fotball**.
Ho kom til Noreg **då ho var vaksen**.
Eg blir glad **når sola skin**.
Han kjem ikkje **fordi han er sjuk**.

Merk! At bruker vi ofte saman med verb som **seie, svare** eller **fortelje**.

Om bruker vi ofte saman med verb som **spørje** og **lure på**.

1

Set inn at eller om.

Irina fortel _____ ho skal reise til Oslo i helga.

Mohammed seier _____ han vil bli ingeniør.

Læraren spør _____ dei vil syngje ein song.

Eg lurar på _____ du vil vere med på kino.

Han svarer _____ han gjerne vil vere med på kino.

Læraren spør _____ Carmen vil ha hjelp til oppgåva.

Leo veit ikkje _____ han kan kome på trening i kveld.

Arne seier _____ Luisa må kome heim klokka 23.00.

Ho fortel _____ ho har vore i Ghana to gonger.

Luisa spør _____ ho kan få vere ute ein halv time lenger.

Carmen seier _____ ho ikkje får lov.

Vi lurar på _____ du har klart å løyse oppgåva.

Dei vil gjerne vite _____ vi liker å bu i Noreg.

Vi svarer _____ vi liker å bu i Noreg.

Då eller når?

Når blir brukt om noko som vanlegvis skjer. **Då** blir brukt om ei spesiell hending i fortida, og blir derfor brukt saman med verb i fortid.

Då Leo var fem år, lærte han å symje. (Den gongen då Leo var fem år, lærte han å symje.)

Når Leo kjem heim frå skulen, ser han på TV. (Kvar gong når Leo kjem heim, ser han på TV.)

Merk! Den gongen då ...
Kvar gong når ...

2**Set inn *då* eller *når*.**

_____ eg blir stor, skal eg bli brannmann.

Leo kom til Noreg _____ han var elleve år.

_____ det er fint vêr, går vi alltid på tur.

_____ sola kom fram, gjekk vi ein lang tur.

_____ eg var på ferie, fekk eg sjå mange nye stader.

_____ eg er på ferie, liker eg å slappe av.

_____ han var 16 år, begynte han å røykje.

_____ han blir 25, skal han slutte å røykje.

Kvar gong _____ vi besøker bestemor, får vi kaker.

Eg må alltid passe på uttalen _____ eg pratar norsk.

Leddsetningane får ulik tyding alt etter kva for ein subjunksjon vi bruker. Vi kan derfor dele subjunksjonane i grupper etter kva leddsetninga fortel om. Her er nokre eksempel:

Tid:	då, når, etter at, før, medan, i det same, samtidig som
Årsak:	fordi, ettersom, sidan, på grunn av at
Følgje:	slik at, så ... at
Føremål:	for at, slik at, så
Vilkår:	viss, om, dersom
Motsetning:	sjølv om, enda, trass i at

3

Set inn ein subjunksjon som fortel om tid.

Bestefar gjekk ikkje i barnehage _____ han var barn.

Vi bruker å høyre på musikk _____ vi les lekser.

_____ ho kom inn døra, ringde skuleklokka.

Ho får ofte vondt i hovudet _____ ho er trøtt.

_____ eg flytta til Hareid, budde eg i Førde.

4

Set inn ein subjunksjon som fortel om årsak eller følgje.

Han vart for sein på skulen _____ bussen ikkje kom.

Bussen kom ikkje _____ han kom for seint.

Leo hadde på seg for lite kle _____ han vart forkjølt.

Leo vart forkjølt _____ han hadde på seg for lite kle.

Han drakk mykje vatn _____ han var så tørst.

Han vart bilsjuk _____ han kasta opp.

5

Set inn ein subjunksjon som fortel om føremål, vilkår eller motsetning.

Han kom tidsnok til skulen _____ bussen var for sein.

Dei starta i språkpraksis _____ dei skulle få trening i munnleg norsk.

_____ bussen kjem til rett tid, blir han ikkje for sein.

Ho klatra opp fjellveggen _____ ho hadde høgdeskrekk.

Eg kan hjelpe deg _____ du vil.

Kan du skru på lyset _____ eg kan sjå betre?

Eg kan dessverre ikkje bli med på tur _____ eg har veldig lyst.

Han stod opp ti minutt tidlegare _____ han ikkje skulle kome for seint.